برخورد امام صادق علیه السلام با نامه ابومسلم خراسانی؛ «لَيْسَ لِكِتَابِكَ جَوَابٌ اخْرُجْ عَنَّا»

شاگرد2: از فرمایش شما برداشت می‌شود که حضرتعالی مکتب در فرایند تکامل را به این صورت می‌بینید که گویا بذرهایی گذاشته بودند تا در طول زمان رشد کرده و یک چیزی شده است.

استاد: بیش از بذر است. اصلاً شواهد داریم بسیار بیش از بذر بوده است. وقتی پنج سال قبل از تولد حضرت، آن پیر مرد در محیط اهلسنت می‌گوید این شمشیر را گذاشته‌ام «لاقاتل به مع المهدی علیه‌السلام»، این یعنی بذر مخفی؟! خیلی بیشتر از این‌ها است. نکته سر این است: این‌هایی که یک چیزهایی پیدا می کنند و تکامل در مکتب می گویند، به این دلیل است که آن‌ها در جریانات اجتماعی دید ملکوتی ندارند، وقتی یک فضای داغ اجتماعی پیش می‌آید، خیلی از چیزهایی که به‌عنوان لطائف فرهنگ است فراموش می‌شود و از آن‌ها غفلت می‌شود.

عین همین نامه ای که از کتاب مرحوم علامه طباطبایی عرض کردم، در کافی هست. جالب این است که در همین جلد هشتم، چهار بار دیگر احادیثی راجع به سفیانی آمده است. یکی از آن‌ها صفحه دویست و هفتاد و چهار است. ببینید چقدر جالب است. حدیث چهارصد و دوازده:

> عن الْفَضْلِ الْكَاتِبِ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَأَتَاهُ كِتَابُ أَبِي مُسْلِمٍ فَقَالَ لَيْسَ لِكِتَابِكَ جَوَابٌ اخْرُجْ عَنَّا فَجَعَلْنَا يُسَارُّ بَعْضُنَا بَعْضاً فَقَالَ أَيَّ شَيْءٍ تُسَارُّونَ يَا فَضْلُ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ ذِكْرُهُ لَا يَعْجَلُ لِعَجَلَةِ الْعِبَادِ وَ لِإِزَالَةِ جَبَلٍ عَنْ مَوْضِعِهِ أَيْسَرُ مِنْ زَوَالِ مُلْكٍ لَمْ يَنْقَضِ أَجَلُهُ[1]

می‌گوید نزد حضرت بودم، نامه ابومسلم آمد. روایت قبلی نامه شیعیان حضرت در کوفه بود. یعنی جوّ این جور ملتهب می‌شد.

---

[1] الكافي- ط الاسلامية نویسنده : الشيخ الكليني جلد : ۸ صفحه : ۲۷۴

بازبینی #3
ایجاد شده 3 دسامبر 2025 15:00:17 توسط ... .
به روزرسانی شده 26 فوریه 2026 14:08:34 توسط ... .